

Regjeringen ser på rammebetingelser for norsk forskning

I løpet av våren skal regjeringen bestemme seg for om den vil opprettholde Norges forskningsråd som ett råd eller splitte det i flere enheter.

En internasjonal gruppe som har evaluert Forskningsrådet konkluderer med at ettråds-konstruksjonen som ble innført i 1993, er hensiktsmessig og bør bestå (1, 2).

På den annen side er det sterke krefter både i og utenfor forskningsmiljøene som tar til orde for å splitte Forskningsrådet i flere råd, på samme måte som systemet er gjennomført i Sverige (3, 4).

Ønsker innspill

Evalueringen har også vurdert rådets virksomhet i forhold til de forskningspolitiske målene, departementenes engasjement og til forskningssystemet, det vil si universitetene, forskningsinstituttene og næringslivet.

Bjørn Haugstad, statssekretær i Utdannings- og forskningsdepartementet, sier at det skal holdes høringsmøter om evalueringsrapporten med sentrale forsknings- og næringslivsmiljøer, blant annet universitetene, høyskolene, Næringslivets Hovedorganisasjon og Hovedstyret i Forskningsrådet.

– Vi lytter også til innspill fra forskergrupper og enkeltforskere, særlig med tanke på kritikken mot dagens rådsstruktur, sier Haugstad.

Han vil ikke gi signaler om regjeringen vil gå inn for ett råd eller flere enheter, men sier at standpunktet skal være klart innen sommeren. Han påpeker at organiseringen av rå-

det ikke nødvendigvis betyr noe for størrelsen på pengepotten som går til norsk forskning.

– Derimot kan organiseringen bety mye for hvordan pengepotten blir fordelt, mener han. – For å sikre størst mulig grad av pluralisme i forskningen, er det viktig å spre myndigheten til å fordele forskningsmidlene. Til dette kreves sterkere oppmerksomhet på langsiktig og flerårig budsjettering i offentlig sektor. Dette spørsmålet blir nå utredet av et offentlig utvalg.

Langt frem til OECD-nivå

Regjeringen har uttrykt en ambisjon om å bringe forskningsinnsatsen opp på OECD-landenes gjennomsnittsnivå innen 2005.

– Dette målet er ikke uproblematisk, ettersom det ikke er nok å øke de offentlige bevilgningene. Det er også behov for å styrke næringslivets forskningsinnsats. I dag er 50 % av den samlede innsatsen til forskning og utdanning (FoU) privat finansiert, men målet er å øke andelen til 60 %, sier statssekretæren.

Den norske næringsstrukturen er preget av mange små og mellomstore bedrifter med liten kapasitet til å drive med egen forskning (5).

– For å finne løsninger på finansieringsproblemet, er det nødvendig å sette forskningsfinansiering på den politiske dagsorden, sier Haugstad. Han sier det trengs en

Bjørn Haugstad

grundig gjennomgang av rammebetingelsene for den offentlig finanserte forskningen. Det gjelder blant annet budsjetterings- og finansieringssystemet, forvaltning og klargjøring av sektorprinsippet og bruk av avkastningsmidler fra Fondet for forskning og nyskaping, der fondskapitalen er 13 milliarder kroner.

Et virkemiddel for å heve kvaliteten på forskningen, er å etablere sentre for fremragende

forskning. Arbeidet med dette ledes av Forskningsrådet.

Statsråd Kristin Clemet har lovt å sette fart i regjeringens forskningsutvalg som består av flere statsråder. Oppgaven er å samordne regjeringens forskningspolitikk, blant annet vurdere hvordan departementene kan koordinere tiltak for å øke Norges forskningsinnsats.

– Tom Sundar, *Tidsskriftet*
tom.sundar@legeforenningen.no

Litteratur

1. Arnold E, Kuhlman S, van der Meulen B. A singular council – evaluation of the Research Council of Norway. Brighton/Karlsruhe/Twente: Technopolis, 2001.
2. Sundar T. Ett forskningsråd – et godt råd for norsk forskning? *Tidsskr Nor Lægeforen* 2002; 122: 554–5.
3. Sundar T. Universitetsforskere vil ha eget forskningsråd. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2002; 122: 658.
4. Norum K. Får forskningen de riktige råd? *Dagbladet* 12.1.2002.
5. Det norske forskningssystemet – statistikk og indikatorer 2001. Oslo: Norges forskningsråd, 2001.

Støtte og motbør for rusomsorgsreform

Alt ansvar for rusmiddelomsorgen må overføres til staten, mener majoriteten av høringsinstansene.

Bedre tilgang til helsetjenester for rusmiddelmissbrukere og et geografisk likeverdig tilbud, er målet for Sosialdepartementets forslag til reform av rusomsorgen (1). I høringsforslaget som ble sendt ut i januar, tar departementet til orde for at ansvaret for spesialiserte behandlingstjenester til rusmiddelmissbrukere blir overført fra fylkeskommunene til staten ved de regionale helseforetakene. Departementet foreslår at fylkeskommunene beholder ansvaret for omsorgs- og rehabiliteringstiltak for denne klientgruppen.

Bred støtte

De godt og vel 160 høringsinstansene som hadde uttalt seg ved høringsfristens utløp, gir bred støtte til departementet for å styrke og

synliggjøre helsetjenestens ansvar for rusmiddelmissbrukere. De støtter også overføring av ansvar fra fylkeskommune til stat. Departementet får derimot ikke tilslutning til forslaget om å dele omsorgen, ved at spesialiserte helsetjenester blir lagt til regionale helseforetak og underlagt helselovgivningen, mens omsorgstjenester forblir et fylkeskommunalt ansvar underlagt sosiallovgivningen. Det blir pekt på at et slikt skille mellom helse- og omsorgstjenester er problematisk, og vanskelig å følge opp i praksis.

Etter planen skal man legge frem et lovforslag for Stortinget før sommeren, med sikte på å gjennomføre reformen fra 1. januar 2003.

– Ingrid Høie, *Tidsskriftet*
ingrid.hoie@legeforenningen.no

Litteratur

1. Høie I. Rusreformen – ansvar uten innhold. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2002; 122: 432–3.

Flere helseforetak på nett

Helse Øst, Helse Nord og Helse Sør har løst seg fra Helsedepartementets nettsider og utviklet sine egne Internett-sider. Helse Midt-Norge og Helse Vest lar foreløpig vente på seg.

På foretakenes sider ligger det informasjon om virksomheten, styret, styremøter og andre nyheter. De fleste av helseforetakenes lenker informerer videre til de lokale helseforetakene.

De regionale foretakenes nettadresser er:

www.helse-ost.no

www.helse-sor.no

www.helse-nord.no

Informasjon om sykehusreformen generelt og nytt fra foretakene finnes fortsatt på adressen: www.odin.dep.no/shd/sykehusreformen